

ת"פ (חיפה) 8227-07-24 - מדינת ישראל נ' פלוני

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 8227-07-24 מדינת ישראל נ' פלוני(עציר)

לפני כב' הנשיא, השופט אבי לוי
בעניין: המאשימה
נגד
הנאשם
פלואני (עציר)
מדינת ישראל
גזר דין

הנאשם, **פלואני**, הורשע ביום 13.5.25 על-סמך הודאתו, בעבירות שנכללו בכתב-אישום מתוקן שהוגש נגדו ואשר עניינן **הצתה** לפי סעיף 448(א) רישא, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**" או "**החוק**") (תשע עבירות הנכללות בתשעה אישומים שונים) ו**מעשה פזיזות ורשלנות** לפי סעיף 338(א)(3) לחוק.

עובדות ההרשעה

העובדות הניצבות בבסיס הרשעתו של הנאשם בתיק דנן היו אלו:

במועדים הרלוונטיים לכתב-האישום, עשה הנאשם שימוש ברכב מסוג ג'יפ רינגלר רוביקון מ.ר. הרשום במשרד הרישוי על שם נ', אך הנאשם נוהג בו מנהג בעלים.

במסגרת האישום הראשון, נטען, כי במועד כלשהו, עובר לתאריך 07/06/24 שעה 00:16, גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לשלח אש במיכל איסוף קרטונים שבבעלות עיריית X הנמצא בחניון רכבים ברחוב ..., X. ביום 07/06/24 בסמוך לשעה 00:16, הגיע הנאשם באמצעות הרכב בסמוך לקרטוניה, החנה את הרכב, ירד ממנו, וניגש אל הקרטוניה בה היו אריזות קרטון, הדליק דבר מה שהיה בידו והניח בתוך אחד הקרטונים בקרטוניה ושפך דבר מה אל תוך אותו קרטון; האש אחזה בקרטונים והחלה לבעור ולהתפשט. בהמשך לכך, הנאשם עלה לרכב ונמלט מהמקום.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, האש התלקחה ואחזה בקרטונים הנמצאים בקרטוניה ובהמשך לכך האש התפשטה אל עבר רכב מסוג מרצדס מ.ר. 2... שבבעלות ע' המוערך בשווי של כ-40 אלף ₪, ורכב מסוג וולבו מ.ר. ...שבבעלות ס', הנזק שנגרם לרכב הוולבו מוערך בשווי של כ-29 אלף ₪. כעבור מספר דקות הגיעו למקום אזרחים אשר פעלו לכיבוי האשם ולאחריהם הגיעו צוות כיבוי אש והצלה אשר כיבו את האש.

באישום השני הואשם והורשע הנאשם בכך, שעובר לתאריך 07/06/24 שעה 00:18, גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לשלח אש במיכל לאיסוף קרטונים שבבעלות עיריית X הנמצא בחניון רכבים ברחוב X, ... ביום 07/06/24 בסמוך לשעה 00:18, הגיע הנאשם באמצעות הרכב בסמוך לקרטוניה ב..., החנה את הרכב וירד ממנו, ניגש אל הקרטוניה ושילח בה אש, בכך שהדליק דבר מה שהיה בידו והניחו בתוך הקרטוניה. האש החלה לבעור, בהמשך לכך, עלה לרכב ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, האש התלקחה ואחזה בקרטונים הנמצאים בקרטוניה ובהמשך לכך האש התפשטה אל עבר רכב מסוג רנו מ.ר. 8... אשר שווי מוערך בכ-6,000 שבעלות פ', אשר חנה בסמוך לקרטוניה. כעבור מספר דקות, הגיעו למקום צוות כיבוי אש והצלה אשר כיבו את האש שהתפשטה.

לפי האישום השלישי, עובר לתאריך 07/06/24 שעה 11:42, גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לשלח אש בצמיגי גלגלים שאינם בשימוש הנמצאים ברחבת הכניסה לעסק פנצ'ריה בבעלותו של ח' הנמצא בסמוך לכביש הראשי ב... ביום 07/06/24 בסמוך לשעה 11:42, הגיע הנאשם באמצעות הרכב אל רחבת העסק, החנה את הרכב וירד ממנו כשהוא מחזיק בידו דבר מה, ניגש אל ערמת צמיגים שהייתה ממוקמת מתחת למדרגות בעסק ושילח בהם אש; בהמשך לכך, עלה לרכב ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, האש התלקחה ואחזה במספר צמיגים וכן, נגרמו סימני חריכה על גבי הקיר הסמוך שנזקו הוערך בסך של כ-2,000 ₪. בהמשך, ג' הבחין באש שהתלקחה וכיבה אותה באמצעות צינור מים שהיה במקום. במעשיו המתוארים לעיל, כך נכתב בכתב-האישום המתוקן, הנאשם שילח אש במזיד בדבר שאינו שייך לו.

בפרט האישום הרביעי יוחס לנאשם, שעובר לתאריך 07/06/24 שעה 12:34, גמלה ההחלטה לשלח אש במזיד ברכב מנועי מסוג מלגזה אשר חנה ברחבת עסק לקרמיקה שבבעלותו של ע'. ביום 07/06/24 בסמוך לשעה 12:34, הגיע הנאשם באמצעות הרכב אל הכניסה לעסק, החנה את הרכב וירד ממנו, ניגש אל חלקה הקדמי של המלגזה כשהוא מחזיק דבר מה בידו, ושילח בה אש במזיד, בהמשך לכך, עלה לרכב ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, האש התלקחה והמלגזה ששוויה מוערך בכ-75 אלף ₪ נשרפה.

האישום החמישי ענינו בכך, שעובר לתאריך 07/06/24 שעה 17:18 גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לשלח אש במיניבוס מסוג מרצדס מ.ר. 5... שבבעלות חברת Y בע"מ, אשר חנה על דרך עפר במועצה המקומית ביום 07/06/24 בסמוך לשעה 17:18, הגיע הנאשם באמצעות הרכב אל דרך העפר, ניגש אל המיניבוס ושילח בו אש במזיד, בהמשך לכך, נמלט מהמקום באמצעות רכבו. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, האש התלקחה והמיניבוס המוערך בשווי של כ-113,000 ₪ נשרף.

על פי האמור באישום השישי, עובר לתאריך 07/06/24 שעה 17:22, גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לשלח אש במזיד ברכב מסוג פורד מ.ר. ... שבבעלות ח', אשר חנה בסמוך לבתי מגורים ורכבים נוספים בכביש הראשי בכפר ... ביום 07/06/24 בסמוך לשעה 17:22, הגיע הנאשם באמצעות הרכב אל הרחוב, החנה את הרכב בסמוך לרכב הפורד, ניגש אל החלון הימני אחורי של רכב הפורד אשר היה פתוח מעט, ושילח בו אש במזיד בכך שהשליך דבר מה בוער לתוכו, בהמשך לכך, עלה לרכב ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, האש התלקחה ונגרמו סימני נזקי אש בכיסא ודלת של הנוסע הימני האחורי של רכב הפורד אשר נרכש בסך של 17,000 ₪. מספר דקות לאחר מכן, הגיעו

למקום אזרחים וכיבו את האש.

האישום השביעי עניינו בכך, שעובר לתאריך 07/06/24 שעה 17:27, גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לשלח אש במזיד ברכב מסוג קיה אשר פרטיו ובעליו אינם ידועים למאשימה, אשר חנה אותה עת בכביש הראשי באזור התעשייה בכפר ... ביום 07/06/24 במסוך לשעה 17:27, הגיע הנאשם באמצעות הרכב אל הכביש, החנה את הרכב בסמוך לרכב הקיה ירד ממנו, ניגש אל דלת הנוסע שליד הנהג, פתח אותה, נטל דבר מה, הכניס ידו מחלון הנהג הפתוח אל תוך רכב הקיה ושילח בו אש במזיד. בהמשך לכך, עלה לרכב ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, האש התלקחה ונגרמו סימני נזקי אש בכיסא של הנוסע הימני ובדלת הנוסע האחורי הימני.

האישום השמיני עוסק בכך שעובר לתאריך 07/06/24 שעה 18:16 גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לשלח אש במזיד ברכב מסוג רנו מ.ר. ... שבבעלותה של ל', אשר חנה אותה עת בחניון עפר הסמוך למכללת ..., עכו. ביום 07/06/24 בסמוך לשעה 18:16, הגיע הנאשם באמצעות הרכב אל החניון, החנה את הרכב בסמוך לרכב הרנו ירד ממנו, ניגש אל רכב הרנו ושילח בו אש במזיד. בהמשך לכך, עלה לרכב ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, האש התלקחה ורכב הרנו נשרף. כעבור מספר דקות, הגיעו למקום צוות כיבוי אש והצלה אשר כיבו את האש שהתפשטה.

האישום התשיעי עניינו בכך שעובר לתאריך 07/06/24 שעה 18:22 גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לשלח אש במזיד ברכב מסוג פולקסווגן מ.ר. ... שבבעלות א', אשר חנה אותה עת בחניון ביום 07/06/24 בסמוך לשעה 18:22, הגיע הנאשם באמצעות הרכב אל החניון, החנה את הרכב בסמוך לרכב הפולקסווגן ירד ממנו, ניגש אל רכב הפולקסווגן ושילח בו אש במזיד בכך שהסיר את הניילון שהיה מונח במקום השמשה הקדמית של רכב הפולקסווגן והניח דבר מה בחלקו הקדמי של הרכב והצית אותו. בהמשך לכך, עלה לרכב ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, האש התלקחה ורכב הפולקסווגן המוערך בשווי של כ-35 אלף ₪ ניזוק בכך שחלקו הפנימי נשרף כליל, ניזוק באזור תא המנוע וחלקו הקדמי. כעבור מספר דקות, הגיעו למקום צוות כיבוי אש והצלה וכיבו את האש שהתפשטה.

באישום העשירי נטען, כי עובר לתאריך 07/06/24 שעה 18:26 גמלה בליבו של הנאשם ההחלטה לשלח אש במזיד במיכל לאיסוף קרטונים שבבעלות עיריית X הנמצאת ברחוב ..., עכו. ביום 07/06/24 בסמוך לשעה 18:26, הגיע הנאשם באמצעות הרכב אל החניון, החנה את הרכב בסמוך לקרטוניה ב... ירד ממנו, ניגש אל הקרטוניה ושילח בה אש במזיד. בהמשך לכך, עלה לרכב ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, האש התלקחה והקרטוניה נשרפה.

בגין מעשים אלו ובגדר האישום העשירי יוחסה לנאשם עבירה שעניינה **מעשה פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338(א)(3) לחוק העונשין**.

ראיות הצדדים לעניין העונש

ב"כ המאשימה, עו"ד אמיר אלרון, הגיש לעיוני את תצהירו של מר ס', נפגע העבירה המתוארת באישום הראשון (**טעת/1**). בתצהירו עמד המתלונן על היקף הנזקים שנגרמו כתוצאה ממעשיו של

הנאשם - כ-23,000 ₪, סכום המייצג את העלויות המשוערות לתיקון הנזקים והחזרת מצב הרכב לקדמותו. עוד הגיש הפרקליט תדפיס רישום פלילי בעניינו של הנאשם (טענה/2), הכולל הרשעות במגוון עבירות שהתיישנו, שעניינן, בין היתר, איומים, החזקת סמים שלא לצריכה עצמית תקיפה וניסיון להשמדת ראיות. צוין כי ההרשעה האחרונה שנרשמה לו היא משנת 2014 בגין ניסיון להשמיד ראיות וייצוא, יבוא, מסחר, הספקה סמים מסוכנים.

ב"כ הנאשם, עו"ד אלי סבן, הגיש לעיוני מספר מסמכים בעניינו של הנאשם:

מסמכי חוב מטעם הנאשם לביטוח לאומי (טענה/1); מסמך בגין חוב לביטוח לאומי על הפרשי מזונות על-סך קרוב ל-130,000 ₪ (טענה/2); מסמך מינוי כונס נכסים על הדירה בשל הגירושין, חלוקת הרכוש בין הנאשם לגרושתו (טענה/3); חוות דעת פסיכיאטרית, שנערכה לבקשתי והוגשה זה מכבר (טענה/4). ממנה עלה כי הנאשם מבין את טיב מעשיו וכי לא נתגלו תכנים פסיכוסטיים חריפים בבדיקתו או תכנים פסיכוסטיים הנקשרים לעבירה ולביצועה. נכתב כי הנאשם יודע להבדיל בין טוב לרע ובין מותר לאסור וכשיר לעמוד לדין. הוסף כי הנאשם מסוגל לשתף פעולה עם עורך-דינו וכן כי אינו זקוק לאשפוז פסיכיאטרי או טיפול פסיכיאטרי דחוף; עוד הוגש מסמך סיכום אשפוז במרכז הרפואי לבריאות הנפש מיום 27.9-25.10.2020 (טענה/5).

על אודות אופיו של הנאשם העיד בפניי **מר א.ח.ע**, אחיו של הנאשם. העד סיפר כי מעולם לא הייתה בעיה עם אחיו, אך בתקופה האחרונה הוא השתנה - התגרש, נמצא לבד מרבית מהזמן ורחוק מילדיו. לטענתו, לנאשם אין סכסוכים והוא אדם טוב. העד סיפר על ניסיונות לדבר ולסייע לנאשם, אך ללא הועיל. לדבריו הוא אינו יודע מה גרם לשינוי.

טיעוני הצדדים לעניין העונש

המאשימה

הפרקליט המלומד הגיש טיעונים לעונש בכתב וכן הוסיף על אלו בעל-פה (טענה/3). במסגרת טיעוני עמד הפרקליט על הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוען של העבירות דכאן כגון זכותם הקניינית של המתלוננים, ביטחון הציבור ושמירה על איכות הסביבה. הודגש כי מדובר בהספק הצתות יוצא דופן וחריג בהיקפו. עוד ציין הפרקליט את החומרה הרבה שבעבירת ההצתה, וכי לדידה של המאשימה מדובר בפגיעה ברף הגבוה ביותר של הערכים המוגנים בהקשר זה.

באשר למדיניות הענישה הנוהגת עמדה המאשימה על פסיקה רחבה אשר מתאימה לטעמה לנסיבות העניין. צוין, כי אמנם רף הענישה בעבירות הצתה אינו אחיד, אך הדגיש כי מתחמי הענישה בכגון דא מחמירים.

במסגרת גיבוש מתחם העונש ההולם פירטה המאשימה את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כגון חלקו הבלעדי של הנאשם בביצוע העבירות. צוין כי המניע לעבירות אינו ידוע. הודגש כי מסכת ההצתות התפרסה על פני שעות ארוכות, כאשר בין כל הצתה לזולתה היה לנאשם די זמן לחדול ממעשיו. לדידה של המאשימה, הנאשם איננו קרוב לסייג לאחריות פלילית משום שבמסגרת חוות-הדעת צוין כי הוא

מודע למעשיו.

המאשימה סברה כי ככלל, לאור הכללים שנקבעו בפסיקה נכון להתייחס אל כל אישום בפרשה כאל אירוע נפרד. הודגש, כי לדידה של המאשימה מדובר בעניין עקרוני ויש חשיבות רבה בקביעת מתחמים נפרדים, וזאת משום שכל אירוע עומד בפני עצמו; מדובר בנפגע עבירה שונה; רכוש שונה; מיקום שונה; וכל מעשה מחייב חשיבה נפרדת. לפיכך, ביקשה המאשימה לקבוע מתחם נפרד לכל אישום כדלקמן:

אישום ראשון: 3-5 שנות מאסר (שכן הוצתו 2 כלי רכב).

אישום שני: 2-4 שנות מאסר.

אישום שלישי: 18-36 חודשי מאסר (לנוכח טיב הנזקים והיקפם והצתת צמיגים להבדיל מרכב).

אישום רביעי: 2-4 שנות מאסר.

אישום חמישי: 3-5 שנות מאסר (כי מדובר היה בהצתת מיניבוס שגרמה נזק רב).

אישום שישי, שביעי, שמיני ותשיעי: 2-4 שנות מאסר בפועל, בהתייחס בנפרד לכל אחד מן האישומים.

אישום עשירי: 8-12 חודשי מאסר בפועל (בשים לב להרשעה במעשה פזיזות דווקא ולא בהצתה).

לבסוף, טענה המאשימה כי לנוכח העובדה כי מדובר במסכת של עבירות דומות, וכי כל המעשים בוצעו באותו היום ובזה אחר זה, יש לקבוע מתחם כולל שישקף ולו צבירה חלקית של המתחמים הנפרדים, כזה שינוע בין 8 ל-12 שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית ופיצוי למתלוננים הרבים.

באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, צוינה לקיחת האחריות נוכח הודאתו של הנאשם וכן חיסכון בזמן שיפוטי, כאשר מנגד עומד הצורך בהרתעת הרבים והיחיד. עברו הפלילי של הנאשם, כאמור, התיישן.

לפיכך, עתרה המאשימה לקביעת עונשו של הנאשם ברף האמצעי של המתחם המוצע על ידה, לצד מאסר מותנה ופיצויים למתלוננים הרבים.

ההגנה

בפתח דבריו הסנגור המלומד עמד על כך כי מעשיו של הנאשם לא כללו כוונה לפגוע, בניגוד לנרמז על-ידי המאשימה בטיעוניה הכתובים. צוין כי הנאשם גרוש ואב לשני ילדים קטנים; בעקבות מצבו הנפשי למשפחתו היה קושי רב לטפל בו ולמצוא מקום שיוכל לתמוך בו ולכן מאז מעצרו ועד היום מצוי הנאשם בבית מעצר.

הודגש כי אין עסקינן במעשים המתפרשים על תקופה ארוכה, וכי כל מעשי ההצתה המתוארים בכתב-האישום המתוקן, (למעט זה המתואר באישום השלישי), התרחשו במקומות פתוחים; המיקום היחיד

שנמצא בקרבה לבתי מגורים מתואר באישום השישי. הצתת הצמיגים בצמוד לבית העסק היא מינורית, כאשר אדם אחד כיבה את האש באמצעות צינור וללא מעורבות כוחות כיבוי אש. הודגש כי כל השריפות כובו ללא מאמץ מיוחד וכי האש לא התפשטה בצורה משמעותית, ובחלק מן האירועים אף כבתה מעצמה.

לדיו של הסנגור האירועים המתוארים בכתב-האישום המתוקן מהווים אירוע אחד ולכן יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד בגינם. צוין כי המעשים דכאן חמורים, אך לא מהחמורים ביותר עת בוחנים עבירות הצתה, שכן כאמור הם לא בוצעו בסמיכות לבתי מגורים או לכלי רכב נוספים.

באשר לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה צוין כי לא קדם תכנון למעשיו של הנאשם, אמנם חלקו בלעדי אך לא הייתה טמונה סכנה גדולה במעשיו נוכח מרבית האישומים כפי שתוארו, ולמעט האישום השישי.

הוזכר כי הנאשם מוכר למערך הפסיכיאטרי. הסנגור עמד על הטיפולים שקיבל ועל עברו הנפשי. צוין כי במהלך ההליך לפני ביקשה ההגנה לשלוח את הנאשם לקבלת חוות-דעת פסיכיאטרית. לדיו של הסנגור, הסכמת התביעה לכך התקבלה היות ונראה כי "משהו לא תקין". בין היתר צוין כי חוות-הדעת שללה תכנים פסיכויים חריפים, אך אלו, לדיו של הסנגור, לא נשלל כליל קיומם של תכנים פסיכויים על כל המשתמע מכך. הודגש כי אמנם עבר פסיכיאטרי אינו פוטר את הנאשם מאחריות על מעשיו, אך כי לו השפעה לעניין העונש.

לאחר התייחסותו לפסיקה רחבה, עתר הסנגור לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל. צוין מצבו הכלכלי של הנאשם, כעולה מהמסמכים אותם הגיש, והתבקשתי לקבוע, כי ככל שהנאשם יחויב בתשלום פיצוי, זה יהיה מידתי על-מנת שהנאשם יוכל לעמוד בו, מתוך התחשבות ברקעו הנפשי.

באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה צוין הסנגור כי אמנם לחובת הנאשם זקופות הרשעות קודמות, אך האחרונה שבהן מלפני 11 שנים; עברו הפלילי איננו כולל הרשעות בגין עבירות הצתה. צוין, כי מאז הרשעתו האחרונה הנאשם לא הסתבך פעם נוספת עם החוק. הנאשם עצור מזה 11 חודשים, והוא משתף פעולה עם מתקן המעצר.

בסוף דבריו עתר הסנגור כי בית-המשפט יורה לשירות בתי-הסוהר לבחון את אפשרות השתלבותו של הנאשם בהליך טיפולי, מה שיסייע לו לשיקומו ולחזרה למוטב.

דבריו של הנאשם

הנאשם ציין כי עשה טעות והוא ישלם עליה.

דין והכרעה

כפי שפורט בכתב-האישום המתוקן, הנאשם שילח אש במזיד בשורה של נכסים שאינם שייכים לו, כגון קרטוניות, כלי רכב ומלגזה. עוד ביצע הנאשם מעשה פזיזות ורשלנות כמתואר באישום העשירי.

התנהגותו העבריינית של הנאשם דכאן הטילה על נפגעי העבירה מורא וחשפה אותם לפגיעה ולמצוקה כלכלית. ראוי כי מעשים מסוג זה יענו בתגובה עונשית הולמת, לאור פוטנציאל הנזק הגלום בשילוח אש ובמעשי פזיזות ורשלנות ולנוכח העדר יכולתו של מבצע העבירה לצפות את השלכותיה של ההצתה או לשלוט בתוצאותיה. זאת ועוד, הצתה נתפסת כחמורה גם בשל המסר האלים העולה ממנה, המטיל אימה והפוגע בתחושת הביטחון של הפרט וכן של הציבור בכללותו (ראו לעניין זה ע"פ 5376/15 **ביטון נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 11.2.2016).

מתאימים לענייננו הדברים שכתב כב' השופט א' א' לוי במסגרתו של ע"פ 2599/07 **קריין נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 30.4.07:

"...מטבעה של הצתה שראשיתה ידוע, **אולם כיצד תתפשט ומה יהיה היקף הנזק הכרוך בה, הוא עניין שלמצית, בדרך כלל, אין שליטה עליו. מכאן חומרתה היתרה של עבירה זו**, ועל כן חייב העונש הנגזר בצידה לתת מענה לשיקולי גמול, מחד, והרתעת הרבים, מאידך".

עוד יפים לעניינינו הדברים שכתב כב' השופט י' דנציגר במסגרתו של ע"פ 1414/15 **מדינת ישראל נ' אלון אבוש פדר**, ניתן ביום 15.4.2015:

"**עבירת ההצתה היא מהחמורות שבספר החוקים וזאת לאור הפוטנציאל ההרסני הטמון בה נוכח הסכנה הגלומה במעשה לגופו ולרכושו של אדם. בית משפט זה עמד, לא אחת, על חומרתה היתרה של העבירה שראשיתה ידוע אך כיצד תתפשט ומה יהיה היקפה, אין איש יודע, שכן מנהגה של האש להתפשט ללא שליטה, תוך שהיא זורה הרס רב בדרכה...המחוקק ביטא חומרה זו משהעמיד את העונש המרבי לצידה של העבירה על 15 שנות מאסר ו-20 שנות מאסר כאשר היא מבוצעת בנסיבות מחמירות, בין היתר כאשר מטרת ההצתה היא פגיעה בחיי אדם. בהתאמה לכך, גישתו העקבית של בית משפט זה באשר לרמת הענישה בעבירות ההצתה היא כי, ככלל, יש להתייחס בחומרה לעבירה זו ולהשית עונשי מאסר לריצוי בפועל על מבצעי העבירה באופן שיבטא את שיקולי הגמול והרתעת הרבים יחדיו...**" (ההדגשות אינן במקור).

כידוע העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה - שימור יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג העונש המוטל עליו ומידתו. משמע, עובר לקביעת העונש, עלינו לקבוע מתחם עונש ההולם את מעשי הנאשם, זאת בהתחשב בערכים החברתיים בהם פגע המעשה, במידת הפגיעה, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות (סעיף 40ט לחוק). לאחר קביעת המתחם וככל שבית-המשפט לא מצא הצדקה לסטות ממנו מטעמי שיקום או הגנה על הציבור, ייקבע העונש המתאים לנאשם בשים לב לנסיבותיו האישיות, הללו שאינן קשורות בביצוע העבירות.

בכל הנוגע לערכים המוגנים שנפגעו כפועל יוצא ממעשיו של הנאשם, הרי שהדברים ברורים - הוא פגע בקניין המתלוננים, בביטחון הציבור, בסדר הציבורי ובשלטון החוק. מדובר בפגיעה ממשית בהתחשב באופי המעשים ובהיקפם, כמפורט לעיל.

ראשית, דעתי שונה מדעת המאשימה בכל הנוגע לשאלה אם עניין לנו באירוע אחד שמא באירועים מספר. לטעמי, עסקינן ב"**אירוע אחד**" שכן קיים בין המעשים "קשר הדוק". העבירות כולן התרחשו

כחלק בלתי-נפרד מתוכנית עבריינית אחת, שאירעה בפרק זמן קצר יחסית (פחות מ-24 שעות), המורכבת ממעשים דומים במהותם, כמתואר בכתב-האישום המתוקן (ראו לעניין זה: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, מפי כב' השופטת ברק-ארז, ניתן ביום 29.10.14; ע"פ 9308/12 עיסא נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 30.7.15). משכך, ייקבע מתחם עונש הולם בודד לכלל המעשים (כמצוות סעיף 40(א) לחוק העונשין). עם זאת, יודגש כי בגזירת העונש יישמר היחס ההולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין תקופת המאסר שיהא עליו לרצות וזאת לפי סעיף 40(ג) לחוק.

על מנת לשרטט את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירות שעניינן הצתה לפי סעיף 448(א) רישה לחוק ומעשה פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338(א)(3) לחוק. אציין כי מדיניות הענישה הנהוגה היא מחמירה, מגוונת, תלויה בנסיבות כל מקרה וכוללת מאסרים ממשיים.

ראוי להדגיש, כי הכלל בעבירות הצתה הינו הטלת עונש מאסר בפועל (ראו לעניין זה ע"פ 4311/12 סורי נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 8.11.2012, בפס' 4; ע"פ 1951/14 מקונן נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 15.2.2015, בפסקה 6).

ראו למשל: ע"פ 7877/12 שאול נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 24.4.13 - במקרה זה, ובעקבות סכסוך בין המערער למתלון, הצית המערער שני בקבוקי פלסטיק בהם היה דלק והשליכם במזיד לעבר מגרש. כתוצאה ממעשיו נשרף ציוד רב שאוחסן במגרש, השייך למתלון ולשותפו. בגין מעשים אלה הורשע המערער, לאחר שמיעת ראיות, בעבירת הצתה לפי סעיף 448(א) רישה לחוק; למערער רקע נפשי ועבר פלילי. בית-המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם למעשים נע בין 2 ל-4 שנות מאסר, והשית על המערער 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית-המשפט העליון דחה את הערעור וקבע כי מתחם זה אינו מתאים למקרי הצתה "רגילים" בהם הנאשם אינו סובל מבעיה נפשית או שאין לגביו נסיבות מיוחדות אחרות, וככלל נדרש לקבוע מתחם ענישה גבוה יותר.

ראו בנוסף ת"פ 54247-01-22 מדינת ישראל נ' עבאהרי, ניתן ביום 20.7.22 - במסגרתו הורשע הנאשם על-סמך הודאתו בעבירת הצתה לפי סעיף 448(א) רישה לחוק. עובדות המקרה מלמדות כי הנאשם הצית את רכבו של אחיו, המתלון, ונמלט מן המקום. כתוצאה ממעשיו של הנאשם רכבו של המתלון נשרף כליל; רכב נוסף שחנה בסמוך ניזוק גם הוא. הנאשם סבל ממצב בריאותי קשה. בית-המשפט גזר על הנאשם 24 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

עוד ראוי: ע"פ 1414/15 מדינת ישראל נ' אבוש פדר, ניתן ביום 15.14.15: קיבל בית-המשפט העליון את הערעור והוסיף לעונש המאסר שהושת על הנאשם שישה חודשי מאסר בפועל, כך שעונשו עמד על 18 חודשי מאסר בפועל; ע"פ 4761/15 ג'ורבאן נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 23.11.2015 - במסגרתו נדחה ערעור על גזר-דינו של בית-המשפט המחוזי בחיפה, בו הושתו על המערער 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בעקבות הרשעתו בעבירות שעניינן הצתה לפי סעיף 448(א) רישה בצירוף סעיף 29 לחוק ושיבוש הליכי משפט לפי סעיף 244 לחוק; ת"פ (מחוזי מרכז) 48901-05-14 מדינת ישראל נ' אלטורי, ניתן ביום 24.12.14 - במסגרתו הורשע הנאשם על-פי הודאתו בעבירות שעניינן מעשה פזיזות לפי סעיף 338(א)(3) לחוק והיזק לרכוש בזדון לפי סעיף 452 לחוק. עובדות המקרה

מלמדות כי הנאשם נטל שלושה מזרנים שהיו בדירה ושלח בהם אש באמצעות מצית. לנאשם עבר פלילי מכביד ביותר ורקע נפשי. בגין מעשים אלו הושתו על המערער שמונה חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד הפעלת מאסר מותנה.

נסיבות הקשורות לביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק)

עובדות כתב-האישום המתוקן מלמדות כי הנאשם שילח אש במזיד בדבר שאינו שייך לו, כמתואר בתשעת האישומים הראשונים, וכן ביצע מעשה פיזיות ורשלנות, כמתואר באישום העשירי והאחרון. חלקו של הנאשם בביצוע העבירות בלעדי; כתוצאה ממעשי הנאשם, שהדליק פעם אחר פעם דבר מה שהיה בידו, נגרם נזק רב לרכוש. למרבה המזל לא נגרם נזק בגוף או בנפש, אך הנזק שהיה צפוי להיגרם כתוצאה מהמעשים עלול היה להיות חמור בהרבה, בהתחשב באופייה של עבירת ההצתה; כמו כן, במקרים מסוג זה יש לשער את תחושת האימה והפחד אשר נגרמת לנפגעי העבירה; המניע לביצוע העבירות אינו ידוע.

כפי שפורט לעיל, התקבלה חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו של הנאשם, אשר לימדה כי הוא כשיר לעמוד לדין והבין את אשר הוא עושה. מחוות הדעת עולה כי הנאשם מאובחן כמתמודד עם סכיזופרניה, וכי הוא מוכר למערכת הפסיכיאטרית מביקורי מרפאה ואשפוז פסיכיאטרי אחד. צוין כי הנאשם ללא מעקבים פסיכיאטריים מזה מספר שנים. נראה כי אמנם הנאשם אינו יכול ליהנות מסייג לאחריות פלילית שעניינו אי שפיות; עם זאת, לא ניתן להתעלם מממצאי חוות הדעת, אשר מבין שיטת עולה השפעה מסוימת על מידת השליטה של הנאשם על ביצוע המעשה; על יכולתו המלאה להבין את אשר הוא עושה ועל הקרבה המסוימת לסייג לאחריות פלילית - סייג אי-השפיות, במידה אשר לה השפעת מה על העונש הראוי להיות מוטל עליו (ראו לעניין זה את סעיף 40ט(א)(6) לחוק, סעיף 40ט(א)(7) לחוק וסעיף 40ט(א)(9) לחוק).

נוכח דברים אלו, ובפרט לאור המסקנות העולות מחוות הדעת הפסיכיאטרית בעניינו של הנאשם, ולאחר ששקלתי את הערכים החברתיים בהם פגע הנאשם במעשיו, את מידת הפגיעה בהם, את מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים ואת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות שפורטו לעיל, הגעתי למסקנה לפיה מתחם העונש ההולם למעשים בהם הורשע הנאשם נע בין 39 לבין 60 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשים נוספים נלווים.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40יא לחוק)

יש לזקוף לזכותו של הנאשם את החיסכון המשמעותי בזמן שיפוטי יקר, הנגזר מהודאתו המהירה ומנטילת האחריות; ברור כי עונש מאסר לריצוי בפועל יפגע בו, נוכח מצבו הנפשי כפי שפורט; יש להתחשב בפגיעה במשפחתו של הנאשם, ובפרט בילדיו הקטנים; עברו הפלילי של הנאשם התיישן כאמור; לא הוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם - אין בנמצא המלצה שיקומית.

סוף דבר

לאחר ששקלתי את כל השיקולים הרלוונטיים לכך, מצאתי להטיל על הנאשם עונשים כדלקמן:

א. 39 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך שלוש שנים עבירה לפי סעיף 448(א) לחוק או לפי סעיף 338(א)(3) לחוק.

ג. פיצויים לטובת המתלוננים כדלקמן: לטובת המתלונן באישום הראשון סך של 23,000 ₪; לטובת נפגע העבירה השני שבאישום הראשון סך של 25,000 ₪; לטובת נפגע העבירה באישום השני סך של 4,500 ₪; לטובת נפגע העבירה באישום השלישי סך של 1,500 ₪; לטובת נפגע העבירה באישום הרביעי סך של 40,000 ₪; לטובת נפגעת העבירה באישום החמישי סך של 60,000 ₪; לטובת נפגע העבירה באישום השישי סך של 10,000 ₪; לטובת נפגעת העבירה באישום השמיני סך של 10,000 ₪; לטובת נפגע העבירה באישום התשיעי סך של 20,000 ₪.

סך הפיצויים אשר מושתים על הנאשם עומדים על כ-194,000 ₪.

הפיצוי למתלונן ולכלל נפגעי העבירה, כל אחד לפי חלקו היחסי, ישולם ב-15 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.9.25.

סכומי הפיצוי יועברו למתלונן ולכלל נפגעי העבירה לפי פרטים עדכניים שיימסרו בידי המאשימה למזכירות בית-המשפט. אי-תשלום אחד מן התשלומים במועדו יעמיד את יתרת הפיצוי לפירעון מיד.

זכות ערעור כחוק

ניתן היום, י"ט תמוז תשפ"ה, 15 יולי 2025, במעמד הצדדים.